

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Інтернаціоналізація вищої освіти України
в умовах полікультурного світового простору:
стан, проблеми, перспективи**

МАТЕРІАЛИ ПІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІИ

(Маріуполь, 18-19 квітня 2018 року)

**МАРІУПОЛЬ
МДУ
2018**

УДК 378.014.53(477)

ББК 74.48.я43

I-73

Відповідальні редактори: д.ф-м.н., проф. **М. Стріха**; чл.-кор. НАПН України, д.пед.н., проф. **О. Топузов**; **І. Стокоз**; чл.-кор. НАПН України, д.політ.н., проф. **К. Балабанов**

Члени редколегії: проф. **Х. Бакірдіз**; акад. НАН України, чл.-кор. НАПН України, д.соціол.н., проф. **В. Бакіров**; д.філол.н., проф. **О. Бондарева**; д.е.н., проф. **О. Булатова**; проф. **К. Іллюмінаті Поркарі**; проф. **В. Карайоргіс**; д.політ.н., проф. **С. Корнеа**; **О. Кочурін**; д.філос.н., с.н.с. **С. Курбатов**; акад. НАПН України, д.е.н., проф. **А. Мазаракі**; **Н. Оксенчук**; д.політ.н., проф. **І. Оніщенко**; д.філол.н., проф. **О. Павленко**; чл.-кор. НАПН України, д.філос.н., проф. **П. Саух**; к.ю.н. **М. Семенишин**; к.політ.н., проф. **М. Трофименко**; д.соціол.н., проф. **С. Щудло**.

Рекомендовано до друку Вченою радою
Маріупольського державного університету
(протокол № 9 від 28.03.2018)

УДК 378.014.53(477)

ББК 74.48.я43

I-73

Інтернаціоналізація вищої освіти України в умовах полікультурного світового простору: стан, проблеми, перспективи : матер. II міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 18-19 квітня 2018 р. – Маріуполь : МДУ, 2018. – 646 с.

Збірник містить тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Інтернаціоналізація вищої освіти України в умовах полікультурного світового простору: стан, проблеми, перспективи», які різнобічно висвітлюють питання інтернаціоналізації вищої освіти; розглядаються фактори, що впливають на створення нових можливостей і підвищення доступності вищої освіти та забезпечення її якості; окремо приділено увагу проблемам нормативно-правового забезпечення розвитку міжнародного співробітництва в сфері вищої освіти України, академічній мобільності, розвитку лідерського потенціалу університетів і конкурентоспроможності сучасних вишів в умовах глобалізації; розглядаються проблеми підготовки вчителя Нової української школи. Видання адресоване науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти.

УДК 378.147(043)

Балабанова Н. В.

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРАКТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У тезах розглянуто роль та значення інноваційних технологій в практичній підготовці студентів економічних спеціальностей, наведено приклади їх використання закладами вищої освіти.

Ключові слова: практична підготовка, інноваційні технології навчання, віртуальні підприємства, імітаційна система «Ніксдорф Дельта».

У сучасному світі знання є необхідним, але недостатнім результатом навчання студентів, оскільки не забезпечують їх готовність до самостійної діяльності. Як наслідок, метою освітніх закладів є не стільки підготовка кадрів з ґрунтовними знаннями, скільки спеціалістів з розвиненими професійними навичками, готових до виконання відповідних до фаху дій, здатних аналізувати соціально-економічний стан стосовно того або іншого об'єкту та бути спроможними надати адекватну оцінку та діяти в умовах будь-якої ситуації [1].

Так, навчання у закладах вищої освіти можна поділити на два етапи. Один з них – отримання фундаментальної університетської освіти, другий – набуття спеціальних знань і навичок, які застосовуються в конкретній професійній діяльності. Починаючи з третього–четвертого курсів до методики навчання на факультеті вводять дисципліни, які не тільки дають фундаментальні знання, але й моделюють майбутню практичну діяльність фахівця [2].

Відповідно до «Державного стандарту вищої освіти» обов'язковим елементом освітньо-професійної підготовки студентів навчальних закладів усіх рівнів акредитації є практична підготовка. Вона повинна відповідати освітньо-професійній програмі підготовки фахівця, а також враховувати специфіку галузей економіки, у яких працюватиме випускник після завершення навчання, особливості підприємств, що є базами практики.

У практиці організації практичної підготовки студентів в окремих навчальних закладах України, зокрема, у Маріупольському державному університеті, використовуються такі її форми:

- запрошення фахівців-практиків, керівників різних рівнів до викладання окремих дисциплін, спецкурсів, участь у фахових конференціях, круглих столах;
- укладання договорів з установами та підприємствами щодо забезпечення базами практики студентів;
- наближення навчальних планів і робочих навчальних програм до вимог майбутнього місця роботи;
- проведення комплексу робіт з вивчення потреби фахівців тієї чи іншої спеціальності в роботодавців;
- проведення розподілу випускників за участю роботодавців тощо [3].

Проте на сьогодні між вимогами ринку праці та практичними результатами освітньої діяльності навчальних закладів утворився та зберігається відчутний розрив, що в окремих випадках призводить до нарікань з боку споживачів освітніх послуг та роботодавців. Так, за даними опитувань роботодавців, найбільш важливими якостями претендента на посаду є: практично-професійні навички роботи з виробничою технологічною документацією та клієнтами й уміння самостійно вирішувати проблемні ситуації. А першочерговими проблемами, на думку понад 75% роботодавців, залишаються відсутність практичних знань та уявлень про роботу в компанії, брак професійних компетенцій, відсутність належних соціальних навичок: вміння переконувати, знаходити підхід до людей, лідирувати, міжособистісного спілкування, ведення переговорних процесів, роботи в команді, особистісного розвитку, ерудованості, креативності, комунікабельності тощо [4].

Вирішення такої проблеми передбачає поряд із використанням традиційних лекційних та семінарських занять, впровадження новітніх (інноваційних) форм та методик навчання, які сприяють формуванню у студентів необхідних для успішної професійної діяльності практичних навичок та компетенцій. В числі останніх на сучасному етапі віддається перевага імітаційним технологіям навчання.

Останнім часом набуває поширення розроблення та використання у навчальному процесі віртуальних лабораторій і підприємств, що дозволяє студентам бути безпосереднім учасником всього процесу функціонування таких підприємств, відпрацьовувати виконання конкретних операцій та дає можливість оцінювати та корегувати власними діями діяльність установи. Навчальні комп'ютерні системи (віртуальні лабораторії та підприємства), засновані на базі імітаційних моделей, виявляються найбільш перспективними з точки зору формування професійних навичок, необхідних сучасним фахівцям, істотно підвищують ефективність і якість навчання студентів та відіграють значну роль у підготовці високопрофесійних фахівців, адаптованих до реального бізнес-середовища. У межах віртуальних лабораторій та підприємств моделюються складні комплексні процеси та ситуації, аналізуються можливі варіанти вирішення виникаючих проблем, здійснюється експертне оцінювання тощо.

Ефективність створення та використання в підготовці фахівців-економістів віртуальних лабораторій та підприємств знайшла практичне підтвердження в Національному університеті водного господарства та природокористування (м. Рівне), Київському національному торговельно-економічному університеті, Національному університеті кораблебудування (м. Миколаїв), Українській академії банківської справи НБУ тощо [4].

Прикладом зазначених новітніх освітніх технологій може бути комп'ютерна навчально-імітаційна система «Ніксдорф Дельта», яка призначена для формування стратегічного мислення та навичок управління підприємством студентами в умовах ринкової конкуренції та може бути ефективно використана для підготовки сучасних фахівців в сфері економіки та менеджменту.

Ділова гра «Ніксдорф Дельта» є інтерактивною моделлю управління фінансово-господарською діяльністю віртуального підприємства, для використання якої необхідні знання основ менеджменту, фінансового планування, аналізу, маркетингу та інших економічних дисциплін.

Актуальність стратегічної ділової гри також обумовлена тим, що вона дозволяє на базі створених імітаційних моделей формувати професійні знання в сфері управління фінансово-господарською діяльністю підприємства в конкурентних ринкових умовах, а також надає можливість прогнозувати розвиток підприємства з урахуванням кредитно-інвестиційного механізму [5].

З урахуванням переваг, які надає система освіти студентів з використанням активних методів навчання, впровадження у навчальний процес інноваційних технологій в значній мірі дозволить розв'язати проблему практичної підготовки студентів економічних спеціальностей, набуття ними професійних навичок та знань та сприятиме підвищенню їх конкурентоспроможності на ринку праці.

Список використаної літератури

1. Кожушко Л. Інноваційні технології в практичній підготовці менеджерів. *Нова педагогічна думка*. 2013. № 1. С. 125.
2. Кравченко І. Ю. Використання віртуального підприємства при підготовці фахівців з обліку та аудиту. *Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури: європейський вектор – нові виклики та можливості* : тези доп. III Міжнар. наук.-практ. конф. Львів, 2015. С. 647–648.
3. Василина М. Актуальні проблеми практичної підготовки студентів вищої школи України. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2010. № 2. С. 233–237.
4. Васаженко Н. О. Практичні аспекти використання інформаційних технологій в процесі підготовки майбутніх фахівців-економістів у вищих навчальних закладах. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини*. Умань, 2015. Вип. 2. Ч. 2. С. 60–67.
5. Варфоломеев А. М. Имитационные интерактивные модели управления финансово-хозяйственной деятельностью предприятия – основа подготовки конкурентоспособных специалистов финансово-кредитного профиля. *Фінансова освіта: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку* : зб. матеріалів Міжнар. навч.-метод. конф. Суми, 2010. С. 53–55.

N. Balabanova

USE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN PRACTICAL TRAINING OF SPECIALISTS OF ECONOMIC SPECIALTIES

The thesis considers the role and importance of the use of innovative technologies in the practical training of students of economic specialties, examples of their use by higher educational institutions are given.

Keywords: practical training, innovative learning technologies, virtual enterprises, simulation system «Niksdorf Delta».

УДК 378:37.01(043)

O. Bezzubchenko, I. Rybalka

INNOVATIVE METHODS OF TEACHING AT HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS

The report deals with some innovative methods of teaching humanitarian disciplines at higher educational establishments. A short review of the most widely used methods and activities is presented. A close look is made at role plays in teaching economics and foreign languages.

Keywords: innovative method, role play, teaching.

The process of globalization and integration taking place in the world influences all the spheres of today's life. In particular, the process of European integration is clearly seen in the field of the Ukrainian higher education [1]. For example, the research on the higher education quality demonstrates it differs much from field to field. On one hand, the quantitative indicators, that is the amount of young people studying at the Ukrainian higher educational establishments, is quite good: Ukraine is among the top countries of the world. If we have a look at the statistics on the Maths and Natural fields we'll see Ukraine occupies the 50th position, but as for the quality of management education we are among the hundredth. The level of humanitarian education is even lower.

To improve the quality of the higher education Ukraine has begun the implementation of the reform aimed at creating national higher education system integrated into the European Higher Education Area